

Informacija o ispunjavanju obaveza iz završnog mjerila za pregovaračko Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika

Poglavlje 2 – Sloboda kretanja radnika jedno je od ključnih poglavlja u pregovorima Crne Gore sa Evropskom unijom, koje se odnosi na prava građana EU i njihovih porodica na **slobodno kretanje, boravak i rad unutar Evropske unije**. Ovim poglavljem se reguliše jednak tretman državljana EU u odnosu na domaće državljane kada je u pitanju pristup tržištu rada, socijalnim beneficijama, zdravstvenoj zaštiti i drugim pravima.

Evropska komisija je informisala Crnu Goru da se zatvaranje pregovaračkog Poglavlja 2 – Sloboda kretanja radnika, predviđa u **drugom kvartalu 2026. godine**, te je s tim u vezi neophodno da Crna Gora ispuni tražene zahtjeve u okviru završnog mjerila, koje glasi: “ *Crna Gora treba da pokaže da ima adekvatne strukture i kapacitete za pravilno sprovođenje pravne tekovine u dijelu slobode kretanja radnika do pristupanja Evropskoj uniji* ”.

Kako bi se postigli ovi ciljevi, neophodno je da se ključne EU direktive i uredbe, koje se horizontalno odnose na crnogorsko zakonodavstvo, transponuju u odgovarajući nacionalni pravni okvir. Među njima su:

- **Uredba (EU) br. 492/2011** – o slobodi kretanja radnika unutar Unije;
- **Direktiva 2004/38/EZ** – o pravu građana EU i članova njihovih porodica na slobodno kretanje i boravak;
- **Direktiva 2014/54/EU** – o mjerama za olakšavanje ostvarivanja prava radnika u kontekstu slobode kretanja.

Imajući u vidu da je u prethodnim fazama pregovora prepoznat izazov u koordinaciji nadležnih institucija i usklađivanju zakonodavstva, neophodno je da Vlada Crne Gore donese zaključke kojima bi se nadležni resori obavezali da izvrše izmjene svojih zakona i do 1. septembra 2025. godine upute iste Evropskoj komisiji na komentare, kako bi se skupštinska procedura usvajanja mogla završiti do 31. januara 2026. godine.

U procesu transponovanja pravne tekovine EU u oblasti slobode kretanja radnika neophodno je da se kroz dalje navedene propise prepoznaju državljani država Evropske unije, kao i članovi njihovih porodica u smislu omogućavanja pristupa određenim pravima državljanima država Evropske unije, kao i članovima njihovih porodica pod istim uslovima kao i crnogorskim državljanima. S tim u vezi, neophodno je da nadležni resori usklade svoje propise sa navedenim.

Ministarstvo unutrašnjih poslova – da uskladi odredbe Zakona o strancima u dijelu definisanja prava EU državljana i članova njihovih porodica na boravak i rad u Crnoj Gori;

Ministarstvo finansija – usklađivanje poreskih propisa sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava navedenim propisima.

Ministarstvo prosvjete, nauke i inovacija – usklađivanje propisa u oblasti obrazovanja, koji treba da omoguće pristup obrazovanju, kao i pristup zapošljavanju nastavnika u crnogorskom obrazovnom sistemu, sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava uređenih zakonima iz oblasti obrazovanja.

Ministarstvo rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga - da izvrši usklađivanje Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, **Zakona o radu, Zakona o zaštiti i zdravlju na radu i Zakona o reprezentativnosti sindikata i poslodavačkih udruženja**, sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava uređenih navedenim zakonima.

Ministarstvo zdravlja/Fond za zdravstveno osiguranje CG – usklađivanje pravnog okvira za izdavanje i prihvatanje Evropske kartice zdravstvenog osiguranja (EKZO), sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava navedenim propisima.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine – priprema Zakona o stambenoj podršci u skladu sa EU regulativama, sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava uređenih navedenim zakonima.

Ministarstvo socijalnog staranja, brige o porodici i demografije – usklađivanje Zakona o socijalnoj i dječijoj zaštiti, sa ciljem prepoznavanja državljana država članica EU, članova njihovih porodica i državljana EEP/Švajcarske u kontekstu ostvarivanja prava uređenih navedenim zakonima.